

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๒ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๙๗๒,๕๑๗.๘๒ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๕๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๗,๘๗๙.๔๐ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๔๘ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๗๖,๑๑๒.๐๐ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๓๓ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๖,๒๔๕.๔๗ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด จำนวน ๙๔๔.๘๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๑.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๓๓.๓๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๐.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๘๙๖.๗๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๕.๑๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๓๓.๐๐ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน ๒.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๑.๓ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๑๙๔.๐๐ พื้นที่ระบาดลดลง ๖๖.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๖๐.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๗๖.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๑.๔ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๘๖.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๐๓.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๔.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๓.๐๐ ไร่

๓) มັນสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๑๙.๐๐ ไร่
๔) มັນสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๖๐.๐๐ ไร่

๒.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ พบการระบาดในจังหวัดชลบุรี จำนวน ๓๑๒.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๐.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๒๒.๕๐ ไร่)

๑) มັນสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มັນสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒๐.๐๐ ไร่
๓) มັນสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๑๖๒.๐๐ ไร่
๔) มັນสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๑๓๐.๐๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว นครราชสีมา กาญจนบุรี ขอนแก่น ชลบุรี ระยอง อุทัยธานี ชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๕,๑๔๙.๙๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒,๓๓๗.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๘๑๒.๔๕ ไร่)

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๒.๓ โรคเส้ดำ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๔๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๔๔.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด พบการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) ในพื้นที่ ๘ จังหวัด จำนวน ๑๖๘.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒,๑๑๘.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๒๘๗.๒๕ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน ๑๖๖.๗๕ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน ๒.๐๐ ไร่

๒.๔ สับปะรด

๒.๔.๑ โรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๑๘๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๒๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๘.๐๐ ไร่)

๒.๔.๒ เพลี้ยแป้ง พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๓๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๓๔.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่พบพื้นที่ระบาด)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

- ๓.๑.๑ รมรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงหนอนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาโรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูงหรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๔ สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะของ ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ หัวยบง ๖๐ ระยะของ ๙๐ และพันธุ์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยะของ ๑๑ และ CMR ๔๓-๐๘-๘

๓.๑.๕ โรคพุ่มแจ้ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ และแนะนำเกษตรกรให้สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ในพื้นที่ที่พบการระบาดให้ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรคหรือจากต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรค

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ หนอนกออ้อย แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ให้นำน้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชดเชย หากพบกลุ่มไขของหนอน ให้ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา อัตรา ๓๐,๐๐๐ ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ปล่อยติดต่อกัน ๒ - ๓ ครั้ง หากพบตัวหนอน ให้ปล่อยแมลงหางหนีบอัตรา ๕๐๐ ตัวต่อไร่ โดยปล่อยให้กระจายทั่วแปลง และปล่อยซ้ำหากการระบาดไม่ลดลง (เมื่อปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา ก็ไม่ควรปล่อยแมลงหางหนีบ เพราะแมลงหางหนีบจะกินแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมาด้วย) ในระยะอ้อยแตกกอ หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ ๑๐ ควรพ่นสารฆ่าแมลง เดลทาเมทริน ๓% EC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑๕% EC อัตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟูเฟนนูรอน ๕% EC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นโดยใช้ น้ำ ๕๐ ลิตรต่อไร่พ่น ๒-๓ ครั้ง ห่างกัน ๑๔ วัน และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลงที่ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา และแมลงหางหนีบ

๓.๒.๓ โรคเส้ดำ แนะนำให้เกษตรกรถอนต้นที่เป็นโรคและนำไปทำลายนอกแปลง และไถทำลายอ้อยต่อที่เป็นโรครุนแรง เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นแหล่งของเชื้อแพร่ระบาดต่อไปในอ้อยปลูก

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

การควบคุมการระบาดของหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง รวมทั้งแนะนำการควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพศฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

๓.๔.๑ โรคเหี่ยว ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่ ถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด

๓.๔.๒ เพลี้ยแป้ง แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงปลูกสับปะรดอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดให้ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้ง และรัศมีโดยรอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของเพลี้ยแป้ง ได้แก่ ไทอะมีโทแซม ๒๕% WG อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน ๑๐% WP อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด ๑๐% SL อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อะเซพทาไมพริด ๒๐% SP อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และหยุดพ่นในช่วงที่สับปะรดติดผลอ่อน เพื่อไม่ให้มีพิษตกค้าง

๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง แมลงหรีซาวยาสูบ โรคใบไหม้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตั๊กแตนดียว และแมลงนูนหลวง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง แมลงหรีซาวยาสูบ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตั๊กแตนดียว และแมลงนูนหลวง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคราน้ำค้าง

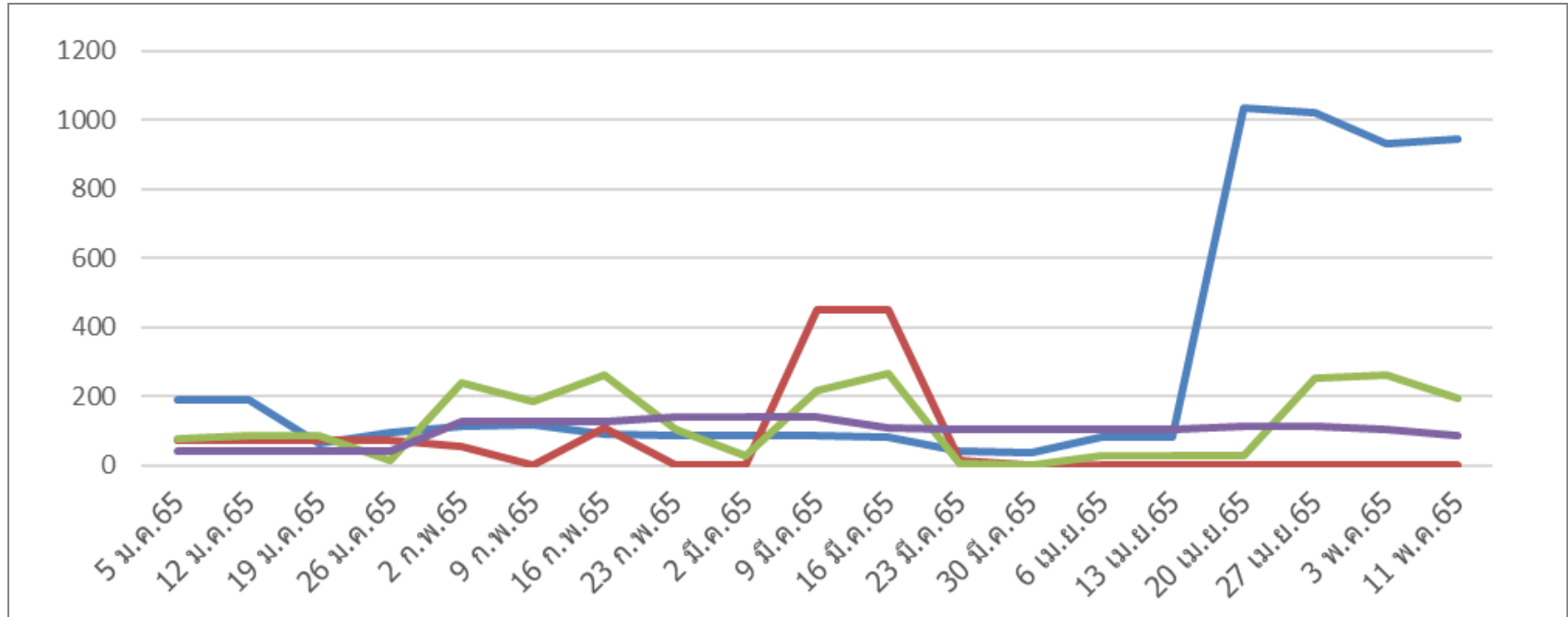
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง เพลี้ยหอย โรคพุ่มแจ้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย แมลงนูนหลวง และจักจั่นอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคเน่าคอติน โรคลำต้นเน่า และโรคราน้ำค้าง
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคต้นเน่า และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคเน่าคอติน โรคลำต้นเน่า และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๕
ภาพรวมทั้งประเทศ

—	เพลี้ยแป้ง	๙๔๔.๘๐ ไร่
—	เพลี้ยแป้งสีชมพู	๒.๐๐ ไร่
—	ไรแดง	๑๙๔.๐๐ ไร่
—	เพลี้ยหอย	๘๖.๐๐ ไร่